

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5310/2018
23.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић, Бранислава Босиљковића, Божидара Вујичића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Суботин, адвокат из ..., против туженог Компанија „Дунав осигурање“ АДО Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2876/2016 од 28.02.2018. године, у седници већа одржаној дана 23.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2876/2016 од 28.02.2018. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж 2876/2016 од 28.02.2018. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 11708/2015 од 31.05.2016. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 23.910,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 11708/2015 од 31.05.2016. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име накнаде материјалне штете и то: на име накнаде за сачињење записника о оштећењу возила износ од 11.800,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2015. године до исплате, и на име ПДВ за састав одштетног захтева износ од 1.200,00 динара са законском затезном каматом од 26.11.2015. године до исплате, као и да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 21.040,00 динара, са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате, све у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 2876/2016 од 28.02.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог и пресуда Основног суда у Новом Саду П 11708/2015 од 31.05.2016. године преиначена тако што је одбијен део тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 11.800,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2015. године до исплате на име накнаде за сачињење записника о оштећењу возила; обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 5.258,00 динара, уместо износа од 21.040,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности, уместо од дана пресуђења 31.05.2016. године, па до исплате, а одбијен је део захтева тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења до дана извршности, док је у преосталом делу жалба одбијена и првостепена пресуда у преосталом побијаном непреиначеном делу потврђена. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 4.936,00 динара, у року од 8 дана под претњом извршења.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 403. став 2. тачка 2) и 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Имајући у виду да је побијаном пресудом правноснажно окончан поступак у спору мале вредности у смислу члана 468. став 1. ЗПП (вредност предмета спора је 13.000,00 динара, који износ је очигледно испод законом прописаног цензуса од 3.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе), а да је чланом 479. став 6. ЗПП изричито прописано да против одлуке другостепеног суда донете у поступку о спору мале вредности није дозвољена ревизија, сходно томе у овој врсти спора дозвољеност ревизије се не цени према одредбама члана 403. став 2. тачке 2) и 3) Закона о парничном поступку.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиоца, као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Врховни касациони суд, у границама својих овлашћења прописаних чланом 404. ЗПП, налази да су испуњени услови да се дозволи одлучивање о ревизији тужиоца, као посебној ревизији, јер је то потребно ради уједначавања судске праксе по питању обавезе туженог да накнади тужиоцу материјалну штету која је настала сачињавањем и плаћањем записника о оштећењу возила пре подношења тужбе и покретања парничног поступка.

Из наведеног разлога, на основу члана 404. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући основаност ревизије у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 29.10.2015. године догодила се саобраћајна незгода у којој је тужилац претрпео материјалну штету на свом путничком моторном возилу. До незгоде је дошло тако што је осигураник туженог, услед непридржавања саобраћајних прописа – недржања потребног одстојања, својим возилом осигураним код туженог налетео на задњи део заустављеног возила тужиоца. Искључиви пропуст за предметну саобраћајну незгоду је на страни осигураника туженог. Дана 13.11.2015. године тужилац је ангажовао сталног судског вештака машинске струке да му сачини записник о оштећењу његовог путничког возила. Истог дана тужилац је вештаку платио износ од 11.800,00 динара на име накнаде за сачињење предметног записника. Поводом предметне саобраћајне незгоде тужилац је поднео одштетни захтев туженом за накнаду материјалне штете због оштећења возила и уз исти је приложио записник о оштећењу возила. Решавајући о захтеву, тужени је у мирном поступку исплатио тужиоцу одређени новчани износ на име материјалне штете на возилу, али му није исплатио трошкове сачињења записника о оштећењу возила, што је предмет спора ове парнице и ревизијом побијаног дела другостепене одлуке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и досудио му тражени трошак за састављање записника о оштећењу возила, опредељен у висини износа који је тужилац платио вештаку, а коју чињеницу тужени у току поступка није ни оспоравао. Тужени је оспоравао само право тужиоца на накнаду овог трошка наводима да је записник о оштећењу возила могао сачинити бесплатно код њега. По становишту првостепеног суда, трошак сачињења записника о оштећењу возила у износу од 11.800,00 динара, који је тужилац неспорно платио дана 13.11.2015. године, представља нужан и неопходан трошак за тужиоца који му је проузрокован кривицом осигураника туженог, па је тужени у обавези да му тај износ накнади

као вид материјалне штете, са припадајућом законском затезном каматом од дана плаћања, у смислу чланова 154. и 185. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је побијаном пресудом делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду трошкова спорног записника, са образложењем да се не може закључити да ли је овај трошак тужиоца оправдан и у узрочно-последичној вези са предметном саобраћајном незгодом, односно да ли је за тужиоца било нужно и неопходно да ради сачињавања записника о оштећењу возила ангажује и плати вештака, имајући у виду да тужилац током поступка није доказао да се у вези сачињавања записника о оштећењу возила претходно обраћао стручној служби, односно проценитељима туженог са захтевом за процену висине штете. По становишту другостепеног суда, сама чињеница да је тужилац самостално одабрао и ангажовао независно стручно лице да му сачини записник о оштећењу возила и процени висину штете, што јесте његово право и слобода избора, није довољно да му се призна право на накнаду тих трошкова на терет туженог, у ситуацији када тужилац није доказао да се претходно обраћао проценитељима туженог или да им се евентуално обраћао, али да исти нису били у могућности да му сачине записник о оштећењу возила.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијски наводи тужиоца којима се указује на неправилност одлучивања другостепеног суда у погледу тужбеног захтева за накнаду материјалне штете на име сачињавања записника о оштећењу возила су основани. Другостепени суд је погрешно применио материјално право на правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Одредбом члана 154. став 1 Закона о облигационим односима (у даљем тексту ЗОО) прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Штета је умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоме физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета)-члан 154. ЗОО. Према одредби члана 185. став 1. ЗОО одговорно лице је дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала. Одредбама члана 940. став 1. и 941. став 1. ЗОО прописано је да у случају осигурања од одговорности, осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтева њену накнаду, а оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

Наиме, основни принцип код накнаде материјалне штете је успостављање стања које је било пре него што је штета настала, а у конкретном случају тужени је као одговорно лице дужан успоставити раније стање, сходно члану 185. став 1. у вези чланова 940. став 1. и 941. став 1. ЗОО. Тужилац је по оцени ревизијског суда имао оправдан трошак за сачињавање записника о оштећењу возила како би се обезбедили фактички услови за утврђивање висине настале материјалне штете на његовом путничком возилу. С обзиром да не постоји законом установљена

обавеза трећих оштећених лица да се првенствено и превасходно обратe осигуравачу лица које је скривило саобраћајну незгоду ради сачињавања записника о оштећењу возила, опредељење тужиоца да самостално одабере стручно лице које ће прегледати оштећено возило и о томе сачинит предметни записник, независно од стручних служби туженог, не може се сматрати као његов допринос повећању настале штете. Тужиоцу, као оштећеном лицу које има намеру да поднесе одштетни захтев туженом, не може се ускратити право да сам изврши избор обавезене и додатне документације коју жели да приложи уз одштетни захтев друштву за осигурање у ситуацији када не постоји установљена обавеза првенственог обраћања осигуравачу ради сачињавања записника о оштећењу возила. С обзиром да је предметни трошак настао за тужиоца поводом предметног штетног догађаја који је скривио осигураник туженог, а да је тужилац доказао рачуном да је исти платио дана 13.11.2015. године, правилна је одлука првостепеног суда да тужилац има право на накнаду трошкова за састављање записника о оштећењу возила у висини плаћеног износа, са затезном каматом која почиње да тече од дана плаћања, од када је за тужиоца настала штета у виду умањења имовине.

Стога, по налажењу Врховног касационог суда, тужбени захтев тужиоца има основа у цитираним одредбама Закона о облигационим односима, на шта првостепени суд правилно указује у својој пресуди и при томе правилно закључује да постоји одговорност туженог за накнаду трошкова састављања записника о оштећењу возила тужиоцу, а да је погрешан закључак другостепеног суда да тужилац није доказао нужност и оправданост тог трошка.

Полазећи од изложеног, Врховни касациони суд налази да је жалба туженог изјављена против првостепене пресуде неоснована, а да је ревизија тужиоца изјављена против другостепене пресуде основана због погрешне примене материјалног права у побијаној одлуци.

На основу изнетог, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Како је тужилац успео у овом спору и определио трошкове ревизијског поступка, ревизијски суд је у смислу члана 165. у вези са чланом 153. и 154. ЗПП досудио тужиоцу трошкове на име састава ревизије, таксе на ревизију и таксе на одлуку о ревизији у износу ближе наведеном у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић